

*Konferencja szkoleniowa
„Skuteczny samorząd – Integracja i rozwój”*

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Dobre praktyki.

Paweł Madej

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
Urzędu Miejskiego Wrocławia

Wrocław, 7.12.2022

Rodzaje kontroli prowadzonych przez organy zezwalające

- 1) kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych.
  - procedura realizowana w oparciu o art. 18 ust. 8 i art. 18(3) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz rozdział 5 ustawy Prawo przedsiębiorców.

- 2) weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży oraz opłat za korzystanie z zezwoleń.
  - procedura realizowana w oparciu art. 50 § 1 ustawy KPA oraz art. 11(1) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- 3) oględziny lokalizacji punktów sprzedaży objętych wnioskami o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
  - procedura realizowana w oparciu o art. 75 § 1 i art. 79 § 1 i 2 ustawy KPA oraz art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Oględziny lokalizacji punktów sprzedaży objętych wnioskami o wydanie zezwoleń

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Art. 75 § 1 Jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny

Art. 79 § 1 Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem.

§ 2 Strona ma prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu, może zadawać pytania świadkom, biegłym i stronom oraz składać wyjaśnienia.

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Art. 50 § 1 Organ administracji publicznej może wzywać osoby do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście, przez pełnomocnika, na piśmie, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych.

USTAWA O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI

Art. 18(3) Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, o której mowa w art. 9, art. 18 i art. 18(1), stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Art. 11(1) ust. 4 Przedsiębiorcy, prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, są obowiązani do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

wyrok NSA z dnia 25.11.2009 r. (II GSK174/09)

- „fałszywe dane. Za takie dane należy rozumieć dane nieodpowiadające rzeczywistości”
- „słowo "fałszować" oznacza przedstawiać coś niezgodnie z prawdą, zniekształcać”.
- „przymiotnik "fałszywy" oznacza niezgodny z prawdą, błędny (Uniwersalny Słownik Języka Polskiego pod red. S. Dubisza, tom I, Warszawa 2006 r., str. 877-878).”
- „Organy administracji nie miały obowiązku badać, czy skarżąca działała umyślnie, bowiem wystarczającą przesłanką cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych było wyłącznie stwierdzenie, że oświadczenie o wartości sprzedanego alkoholu zawierało fałszywe dane czyli dane nieprawdziwe.”

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

wyrok NSA z dnia 31.03.2016 r. (II GSK 2398/14):

- „Użycie w przepisie art. 18 ust. 10 pkt 5 cytowanej ustawy, mającym wysoce sankcyjny charakter za jego naruszenie, wyrazów "przedstawienie fałszywych danych" nie pozwala na bezrefleksyjne przyjęcie, że ta treść jest w pełni tożsama z "przedstawieniem nieprawdziwych danych". Innymi słowy, dla celów zastosowania sankcji cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przepisie art. 18 ust. 10 pkt 5 omawianej ustawy użyte wyrazy "przedstawienie fałszywych danych" oznacza nie tylko obiektywną niezgodność z rzeczywistością danego oświadczenia, ale także świadomość takiego zachowania po stronie przedsiębiorcy.”

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

wyrok NSA z dnia 31.03.2016 r. (II GSK 2398/14):

- „celem przepisu art. 18 ust. 10 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jest zapobieganie zmniejszaniu się wpływów do budżetu gminy powodowane zafałszowanymi oświadczeniami przedsiębiorców, zmniejszającymi wartość sprzedanego alkoholu w roku poprzednim w stosunku do rzeczywistego stanu rzeczy. Dlatego, jeżeli niezgodne ze stanem rzeczywistym oświadczenie przedsiębiorcy nie prowadzi do takiego rezultatu, zadeklarowanie przez przedsiębiorcę wyższej wartości sprzedaży alkoholu, niż to faktycznie miało miejsce, odpada celowość zastosowania tak daleko idącej sankcji, jaką jest cofnięcie zezwolenia.”
- „nie każdy przypadek zafałszowania informacji, o której mowa w przepisie art. 18 ust. 5 pkt 10 omawianej ustawy, kwalifikuje się do cofnięcia zezwolenia, a w szczególności, gdyby było to nie do pogodzenia z konstytucyjną zasadą proporcjonalności przyjętą w art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP”.

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

- Jak pracownicy urzędów gmin mogą nauczyć się sprawdzania danych źródłowych wykorzystanych do przygotowania oświadczeń o wartości sprzedaży?
- Czy weryfikację / kontrolę oświadczeń mogą prowadzić członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych?
- Czy urzędy skarbowe współpracują z urzędami gmin w zakresie weryfikacji oświadczeń o wartości sprzedaży?
- Czy przyjmowanie wraz z oświadczeniami dokumentów księgowych (np. raportów z kas fiskalnych) jest możliwe?

Kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych

USTAWA O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI

Art. 18(3) Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, o której mowa w art. 9, art. 18 i art. 18(1), stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Art. 18 ust. 8 Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia

Kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Art. 47 ust. 1 Kontrole planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe. Sposób przeprowadzenia analizy określa organ kontroli lub organ nadrzędny.

ust. 2 Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kontroli:

1) w przypadku gdy organ kontroli poweźmie uzasadnione podejrzenie:

a) zagrożenia życia lub zdrowia,

b) popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,

c) popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego,

d) innego naruszenia prawnego zakazu lub niedopełnienia prawnego obowiązku

– w wyniku wykonywania działalności gospodarczej objętej kontrolą.

Kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Art. 48 ust. 1 Organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli.

ust. 2 Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia.

Art. 49 ust. 1 Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez pracowników organu kontroli po okazaniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności oraz po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, chyba że odrębne przepisy przewidują możliwość podjęcia kontroli po okazaniu legitymacji. W takim przypadku upoważnienie doręcza się przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej w terminie określonym w tych przepisach, lecz nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli.

Kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Art. 49 ust. 4 Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez osoby niebędące pracownikami organu kontroli, jeżeli odrębne przepisy przewidują taką możliwość.

Art. 50 ust. 1 Czynności kontrolne wykonuje się w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej.

ust. 3 Przedsiębiorca wskazuje na piśmie osobę upoważnioną, o której mowa w ust. 1, w szczególności w czasie swojej nieobecności.

Art. 51 ust. 1 Kontrolę przeprowadza się w siedzibie przedsiębiorcy lub w miejscu wykonywania działalności gospodarczej oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę.

ust. 2 Za zgodą lub na wniosek przedsiębiorcy kontrolę przeprowadza się w miejscu przechowywania dokumentacji, w tym ksiąg podatkowych, innym niż siedziba lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

ust. 3 Za zgodą przedsiębiorcy kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu kontroli, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

Kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Art. 53 Ustalenia kontroli zamieszcza się w protokole kontroli.

Art. 57 ust. 1 Przedsiębiorca prowadzi i przechowuje w swojej siedzibie książkę kontroli oraz upoważnienia i protokoły kontroli.

ust. 2 Książka kontroli zawiera wpisy obejmujące:

1) oznaczenie organu kontroli; 2) oznaczenie upoważnienia do kontroli; 3) zakres przedmiotowy przeprowadzonej kontroli; 4) daty podjęcia i zakończenia kontroli.

ust. 3 Przedsiębiorca prowadzi książkę kontroli w postaci:

1) papierowej, w tym również w formie zbioru dokumentów, lub 2) elektronicznej.

ust. 4 Wpisów w książce kontroli prowadzonej w postaci:

1) papierowej – dokonuje kontrolujący; 2) elektronicznej – dokonuje przedsiębiorca.

ust. 5 Domniemywa się, że dane zawarte w książce kontroli prowadzonej w postaci elektronicznej znajdują potwierdzenie w dokumentach przechowywanych przez przedsiębiorcę.

ust. 6 W przypadku wszczęcia kontroli przedsiębiorca niezwłocznie okazuje kontrolującemu książkę kontroli.

Kontrola zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych

- Do kogo zwrócić się o pomoc w przeprowadzeniu kontroli zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych?
- Czy członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów lub strażnicy gminni mogą realizować kontrole zasad i warunków prowadzenia sprzedaży alkoholu?
- Jakie są sankcje w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podczas kontroli?
- Gdzie przeprowadzić kontrole (w budynku urzędu, w siedzibie przedsiębiorcy, w punkcie sprzedaży)?
- Czy wszystkie punkty sprzedaży powinny być skontrolowane w danym roku?

Rodzaje kontroli prowadzonych przez organy zezwalające

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Art. 47 ust. 3 Organ kontroli zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego organ ogólny schemat tych procedur kontroli, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

SCHEMAT

nazwa procedury

podstawy prawne procedury

zakres podmiotowy procedury

zakres przedmiotowy procedury

tryby weryfikacji / kontroli

schemat graficzny procedury

Dziękuję za uwagę

tel. kontaktowy
do Działu Zezwoleń
w Wydziale Zdrowie i Spraw Społecznych
Urzędu Miejskiego we Wrocławiu
(71) 7777 864